

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 22 kwietnia 2016 roku w sprawie XIII GC 942/15 z powództwa (...) spółki akcyjnej z siedzibą w R. przeciwko M. O. o zapłatę kwoty 2.323,99 złotych Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Ł.:

1/ zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 2.323,99 zł z odsetkami:

A/ ustawowymi:

a/ od kwoty 219,74 zł. za okres od dnia 27.09.2011 roku do dnia 31.12.2015 roku,

b/ od kwoty 268,50 zł. za okres od dnia 15.11.2011 roku do dnia 31.12.2015 roku,

c/ od kwoty 733,83 zł. za okres od dnia 14.01.2012 roku do dnia 31.12.2015 roku,

d/ od kwoty 1101,92 zł. za okres od dnia 26.05.2012 roku do dnia 31.12.2015 roku;

B/ ustawowymi za opóźnienie od kwoty 2.323,99 zł za okres od dnia 01.01.2016 roku do dnia zapłaty

oraz kwotę 700 zł tytułem zwrotu kosztów procesu;

2/ przyznał radcy prawnemu W. S. prowadzącemu Kancelarię Radcy Prawnego mieszczącą się przy ul. (...) w Ł. kwotę 738 zł tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanemu z urzędu i nakazał jej wypłacenie z funduszy Skarbu Państwa.

(wyrok k. 101, transkrypcja uzasadnienia k. 112-113)

Apelację od powyższego wyroku złożył pozwany M. O., zaskarżając go w całości.

Zaskarżonemu orzeczeniu skarżący zarzucił:

- naruszenie art. 233 § 1 kodeksu postępowania cywilnego polegające na dokonaniu przez Sąd I instancji ustaleń sprzecznych z zebrany materiał dowodowy poprzez błędne przyjęcie, że pozwany był stroną umowy zawartej z powodem;

- naruszenie art. 207 § 6, art. 217 § 1, 227 i art. 232 kodeksu postępowania cywilnego przez pominięcie ustalenia i wyjaśnienia istotnych dla sprawy okoliczności poprzez nie przeprowadzenie dowodów wnioskowanych przez pozwanego;

- naruszenie art. 102 kodeksu postępowania cywilnego poprzez błąd w ustaleniach faktycznych mający wpływ na treść zaskarżonego wyroku polegający na błędnym przyjęciu, że po stronie pozwanej nie zachodzi przesłanka do całkowitego zwolnienia jej od kosztów sądowych.

Wskazując na powyższe zarzuty apelujący wniósł o:

- zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa oraz nie obciążanie pozwanego kosztami postępowania,

ewentualnie o:

- uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpatrzenia przy uwzględnieniu kosztów postępowania apelacyjnego;

- zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych. (apelacja k. 104 - 108)

Powódka wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa według norm przepisanych. (odpowiedź na apelację k. 1118- 118v)

Sąd Okręgowy, Sąd Gospodarczy zważył, co następuje:

Przedmiotowa sprawa podlega rozpoznaniu w postępowaniu uproszczonym uregulowanym w art. 505¹ k.p.c. - art. 505¹⁴ k.p.c.

W postępowaniu uproszczonym apelację można oprzeć na dwóch wskazanych w przepisie art. 505⁹ § 1¹ k.p.c. podstawach: naruszeniu prawa materialnego przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie oraz naruszeniu przepisów postępowania, jeżeli mogło ono mieć wpływ na wynik sprawy.

W świetle stanowiska Sądu Najwyższego apelacja w postępowaniu uproszczonym ma charakter apelacji ograniczonej (por. stanowisko Sądu Najwyższego zawarte w uchwale z dnia 31 stycznia 2008 roku, III CZP 49/07, OSNC 2008/6/55, mającej moc zasady prawnej). Oznacza to, że jej celem jest kontrola wyroku wydanego przez sąd pierwszej instancji (z punktu widzenia jego zgodności z materiałem procesowym pozostającym w dyspozycji sądu orzekającego) w granicach wyznaczonych przez treść zarzutów apelacji.

W postępowaniu uproszczonym jeżeli sąd drugiej instancji nie przeprowadził postępowania dowodowego, uzasadnienie wyroku powinno zawierać jedynie wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa

(art. 505¹³ § 2 k.p.c.).

Apelacja pozwanego jest bezzasadna i podlega oddaleniu. W ocenie Sądu Okręgowego, zarzuty podniesione przez skarżącego nie zasługują na uwzględnienie. Rozstrzygnięcie Sądu I instancji pozostaje w zgodzie z poczynionymi ustaleniami

w zakresie stanu faktycznego sprawy i koresponduje ze zgromadzonym materiałem dowodowym. Sąd Rejonowy w sposób prawidłowy przeprowadził postępowanie dowodowe w sprawie, dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych, jak również zastosował właściwe przepisy prawa materialnego. W tym zakresie Sąd Okręgowy w pełni podziela argumentację faktyczną i prawną Sądu Rejonowego, a poczynione ustalenia faktyczne przyjmuje za własne.

Odnosząc się do zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. należy przede wszystkim podkreślić, iż zgodnie z treścią tego przepisu sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Powołany przepis stanowi wyraz obowiązującej w procedurze cywilnej zasady swobodnej oceny dowodów. Ocena wiarygodności i mocy dowodowej poszczególnych środków dowodowych stanowi podstawowe zadanie sądu orzekającego, przy czym powinna być ona dokonana w sposób konkretny, w oparciu o cały zebrany w sprawie materiał dowodowy. W niektórych przypadkach ustawodawca „narzuca” określoną moc dowodową danego środka (np. art. 11, 246, 247 k.p.c.). Przyjmuje się, że moc dowodowa oznacza siłę przekonania o istnieniu lub nieistnieniu weryfikowanego w postępowaniu dowodowym faktu, uzyskaną przez sąd wskutek przeprowadzenia określonych środków dowodowych. Z kolei wiarygodność danego dowodu wynika z jego indywidualnych cech i obiektywnych okoliczności, za względu na które zasługuje on w ocenie sądu na wiarę lub nie (zob. J. Klich-Rump, Podstawa faktyczna rozstrzygnięcia sądowego w procesie cywilnym, Warszawa 1977, s. 132 i n.). Swobodna ocena dowodów nie może być dowolna. Z tych względów przyjmuje się, że jej granice wyznaczane są przez kryteria: logiczne, ustawowe

i ideologiczne (zob. wyrok Sądu Najwyższego 12.2.2004 r., II UK 236/03, opubl. Legalis). Sąd ma obowiązek wyprowadzenia z zebranego w sprawie materiału dowodowego wniosków poprawnych logicznie. Zastrzeżona dla sądu swobodna ocena dowodów nie opiera się na ilościowym porównaniu przedstawionych przez świadków i biegłych spostrzeżeń oraz wniosków, lecz na odpowiadającym zasadom logiki powiązaniu ujawnionych w postępowaniu dowodowym okoliczności w całość zgodną

z doświadczeniem życiowym (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z 20.3.1980 r., II URN 175/79, OSNC 1980, nr 10, poz. 200). Jeżeli z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadził wnioski logicznie poprawne i zgodne z zasadami doświadczenia życiowego, to taka ocena dowodów nie narusza zasady swobodnej oceny dowodów przewidzianej w art. 233 § 1 k.p.c., choćby dowiedzione zostało, że z tego samego materiału dałoby się wysnuć również logiczne i zgodne z zasadami doświadczenia życiowego wnioski odmienne (wyrok Sądu Najwyższego z 27.9.2002 r., IV CKN 1316/00, opubl. Legalis). Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo- skutkowych, to przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona (wyrok Sądu Najwyższego z 27.9.2002 r., II CKN 817/00, opubl. Legalis; wyrok Sądu Najwyższego z 16.12.2005 r., III CK 314/05, OwSG 2006, nr 10, poz. 110).

Czynnik ustawowy ogranicza sąd w możliwości dokonania oceny jedynie tych dowodów, które zostały prawidłowo przeprowadzone, według reguł określonych przez ustawodawcę, z uwzględnieniem wszystkich dowodów przeprowadzonych

w postępowaniu, jak również wszelkich okoliczności towarzyszących przeprowadzaniu poszczególnych dowodów i mających znaczenie dla oceny ich mocy i wiarygodności (postanowienie Sądu Najwyższego z 11.7.2002 r., IV CKN 1218/00, opubl. Legalis; wyrok Sądu Najwyższego z 9.3.2005 r., III CK 271/04, opubl. Legalis). Oznacza to, że przy ocenie mocy i wiarygodności dowodów sąd bierze pod rozwagę nie tylko „materiał dowodowy”, ale także wyjaśnienia informacyjne stron, oświadczenia, zarzuty przez nie zgłaszane, zachowanie się stron podczas procesu przejawiające się np.

w odmowie lub utrudnieniach w przeprowadzeniu dowodów, itp. (wyrok Sądu Najwyższego z 24.3.1999 r., I PKN 632/98, OSNAPiUS 2000, nr 10, poz. 382).

Za czynnik ideologiczny warunkujący granice swobodnej oceny dowodów uznaje się poziom świadomości prawnej sędziego, na którą składa się znajomość przepisów prawa, doktryny i orzecznictwa, jak ogólna kultura prawna oraz system pozaprawnych reguł i ocen społecznych (zob. W. Siedlecki, Realizacja zasady swobodnej oceny dowodów w polskim procesie cywilnym, NP 1956, Nr 4).

W rozpoznawanej sprawie brak jest podstaw do przyjęcia, że rozstrzygnięcie Sądu I instancji jest sprzeczne z tymi okolicznościami, które zostały ustalone w toku postępowania. Nie można zarzucić temu Sądowi, iż wyprowadził logicznie błędny wniosek z ustalonych przez siebie okoliczności, czy też przyjął fakty za ustalone bez dostatecznej podstawy (fakty, które nie zostały potwierdzone materiałem), bądź przeciwnie - uznał za nieudowodnione pewne fakty mimo istnienia ku temu dostatecznej podstawy w zebranych materiale.

Niewątpliwie zgromadzony w sprawie materiał dowodowy stanowił podstawę do przyjęcia, że pozwany był stroną umowy zawartej z powódką.

Pozbawiony racji jest też zarzut naruszenie art. 207 § 6, art. 217 § 1, art. 227 i art. 232 kodeksu postępowania cywilnego.

Zgodnie z treścią art. 217 § 1 k.p.c. strona może aż do zamknięcia rozprawy przytaczać okoliczności faktyczne i dowody na uzasadnienie swoich wniosków lub dla odparcia wniosków i twierdzeń strony przeciwnej. Przepisy art. 207 § 6 k.p.c. i art.

217 § 2 k.p.c. precyzują termin składanie wniosków dowodowych. Zgodnie z ich brzmieniem sąd pomija spóźnione twierdzenia i dowody, chyba że strona uprawdopodobni, że nie zgłosiła ich w właściwym czasie bez swojej winy lub że uwzględnienie spóźnionych twierdzeń i dowodów nie spowoduje zwłoki w rozpoznaniu sprawy albo że występują inne

wyjatkowe okoliczności. Odnosząc się do stwierdzenia „spóźnionych twierdzeń, dowodów i wniosków” ustawodawca dążył do zakreslenia ram procesu i dążył do koncentracji materiału dowodowego i inicjatyw stron, co ma zapobiec przedłużaniu się postępowań sądowych.

Pozwany ma obowiązek przedstawić wszystkie dowody już w pierwszym piśmie procesowym, a zgłoszenie kolejnych jest uzależnione od tego czy nie spowodują one zwłoki w rozpoznaniu sprawy albo że występują inne wyjątkowe okoliczności. Przepis art. 207 § 6 k.p.c. przewiduje zatem szczególnie obowiązek strony, która zgłasza wnioski dowodowe w dalszym toku postępowania, polegający na wyjaśnieniu przyczyn takiego zachowania, pod rygorem uznania tych wniosków za spóźnione.

Przepis art. 217 § 1 k.p.c. nie stanowi wyłomu w dążeniu do koncentracji materiału procesowego i dyscyplinowaniu stron. Zachowanie przez stronę uprawnień do przytaczania - aż do zamknięcia rozprawy - okoliczności faktycznych i dowodów nie narusza granicy obowiązku prowadzenia przez sąd postępowania dowodowego.

Okoliczności faktyczne i dowody powinny być przytaczane na rozprawie we właściwym czasie, tj. przy uwzględnieniu stanu wiedzy strony co do faktów i dowodów, z których chce skorzystać dla uzasadnienia zgłaszanych żądań lub zwalczania twierdzeń przeciwnika (por. K. Weitz, [w:] K. Markiewicz (red.), *Reforma postępowania cywilnego w świetle projektów Komisji Kodyfikacyjnej*, Warszawa 2011, s. 17, 23). Oznacza to, że na stronę nałożony został ciężar powołania okoliczności faktycznych

i zgłoszenia wniosków dowodowych najszybciej, jak to tylko jest możliwe w danym postępowaniu, w tym również w pismach procesowych mających na celu przygotowanie rozprawy (por. art. 207 § 5 k.p.c.) lub niedewolutywnych środkach zaskarżenia przysługujących pozwanemu (por. art. 344 § 2 zd. 2, art. 493 § 1 zd. 3 i art. 503 § 1 zd. 3 k.p.c.).

Sankcją spóźnionego zgłoszenia przez stronę twierdzeń i dowodów jest ich pominięcie przez sąd. Oddalone będą także wnioski dowodowe zgłoszone zbyt późno

w stosunku do twierdzeń, które przytoczone zostały w czasie właściwym. W takim wypadku twierdzenia o faktach, jeśli wymagały dowodzenia, nie będą mogły być przedmiotem dowodu i w konsekwencji stanowić podstawy faktycznej rozstrzygnięcia. Odmiennie należy natomiast ocenić spóźnione przytoczenia okoliczności faktycznych w sytuacji, gdy strona nie składa jednocześnie wniosków dowodowych zmierzających do ich wykazania.

Przepis art. 227 k.p.c. ma zastosowanie przed podjęciem rozstrzygnięć dowodowych i uprawnia sąd do selekcji zgłoszonych dowodów, jako skutku przeprowadzonej oceny istotności okoliczności faktycznych, których wykazaniu dowody te mają służyć. W konsekwencji twierdzenie, że przepis ten został naruszony przez sąd rozpoznający sprawę ma rację bytu tylko w sytuacji, gdy wykazane zostanie, że sąd przeprowadził dowód na okoliczności niemające istotnego znaczenia w sprawie

i ta wadliwość postępowania dowodowego mogła mieć wpływ na wynik sprawy, a jego pośrednie naruszenie może polegać na odmowie przeprowadzenia przez sąd dowodu

z uwagi na powołanie go do udowodnienia okoliczności niemających istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia w sytuacji, kiedy ocena ta była błędna.

Przedmiotem dowodu mogą być jedynie fakty istotne dla rozstrzygnięcia sprawy. O tym, które z faktów podnoszonych przez strony będą miały taki charakter, decydują normy prawa materialnego, które w postępowaniu mają zostać urzeczywistnione (wyr. SN z 4.3.2008 r., III UK 65/07, niepubl.). Te z kolei ustala sąd na podstawie twierdzeń powoda (wnioskodawcy), przytaczanych dla uzasadnienia zgłaszanego w postępowaniu żądania. Istotne znaczenie mają zatem jedynie te fakty, które odpowiadają hipotezom tych przepisów prawa materialnego, które mają zastosowanie w sprawie. Dlatego też art. 227 k.p.c. znajduje zastosowanie nie przy ustalaniu faktów przez sąd, lecz przy podejmowaniu określonych rozstrzygnięć dowodowych (wyr. SN z 5.9.2008 r., I CSK 41/08, Legalis).

Artykuł 232 k.p.c., określając reguły rozkładu ciężaru dowodu, stanowi niejako procesowy „odpowiednik” przepisu art. 6 k.c. Wyraża zasadę kontradyktoryjności, zgodnie z którą ciężar dowodu spoczywa na stronach postępowania cywilnego i to strony, a nie sąd, pozostają dysponentem toczącego się postępowania i one ponoszą odpowiedzialność za jego wynik (wyrok Sądu Najwyższego z 7 maja 2008 roku, II PK 307/07, Legalis; wyrok Sądu Najwyższego

z 7 października 1998 roku, II UKN 244/98, OSNAPIUS 1999, nr 20, poz. 662). Oznacza to, że to strona ma obowiązek wyraźnego powołania konkretnego środka dowodowego dla wykazania podnoszonych przez siebie twierdzeń, uzasadniających żądanie. Przepis art. 232 zd. 1 k.p.c. wskazuje jedynie na obowiązek przedstawienia faktów i dowodów przez strony. Przepis ten nie stanowi podstawy wyrokowania sądu i z tego względu nie może mieć wpływu na poprawność wydanego przez sąd rozstrzygnięcia (wyrok Sądu Najwyższego z 15 lutego 2008 roku, I CSK 426/07, opubl. Legalis). Adresatem omawianej normy są strony, a nie sąd, co oznacza, że to strony obowiązane są przedstawiać dowody, a sąd nie jest władny tego obowiązku wymuszać. Nie może również co do zasady zastępować stron w jego wypełnieniu (wyrok Sądu Najwyższego z 7 listopada 2007 roku, II CSK 293/07, opubl. Legalis).

Uwzględniając powyższe rozważania, w ocenie Sądu Okręgowego, postanowienie Sądu Rejonowego o oddaleniu na podstawie art. 207 § 6 k.p.c. zgłoszonego na rozprawie w dniu 22 kwietnia 2016 roku wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego grafologa w żaden sposób nie narusza wskazanych w apelacji przepisów.

W zarządzeniu z dnia 29 czerwca 2015r. przewodniczący składu wyznaczając termin rozprawy na dzień 22 kwietnia 2016r. jednocześnie nakazał doręczyć pozwanemu odpis pisma pełnomocnika powódki z dnia 11 maja 2015r. z załącznikami i upoważnił pozwanego do złożenia w terminie 14 dni od daty doręczenia pisma przygotowawczego, w którym mógł uzupełnić sprzeciw od nakazu zapłaty w postępowaniu elektronicznym oraz odnieść się do twierdzeń i zastrzeżeń strony powodowej i zgłosić ewentualne wnioski dowodowe pod rygorem utraty prawa ich powołania w toku dalszego postępowania.

W dniu 20 lipca 2015 roku pozwany złożył odpowiedź na pozew, w której zgłosił wnioski dowodowe, jednakże nie wniósł o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego grafologa.

Wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych i ustanowienie pełnomocnika z urzędu pozwany złożył w dniu 14 października 2015r.

Fakt późniejszego ustanowienia pełnomocnika z urzędu nie usprawiedliwia zgłoszenia wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego dopiero na rozprawie w dniu 22 kwietnia 2016r.

Nie sposób również zgodzić się z zarzutem naruszenia art. 102 kodeksu postępowania cywilnego poprzez błąd w ustaleniach faktycznych mający wpływ na treść zaskarżonego wyroku.

Błąd w ustaleniach faktycznych następuje, gdy zachodzi dysharmonia pomiędzy materiałem zgromadzonym w sprawie a konkluzją, do której dochodzi sąd na skutek przeinaczenia dowodu oraz wszelkich wypadków wadliwości wynikających

z naruszenia przepisu art. 233 § 1 k.p.c. Przepis ten byłby naruszony, gdy ocena materiału dowodowego koliduje z zasadami doświadczenia życiowego lub regułami logicznego wnioskowania.

Przepis art. 102 k.p.c. ze względów słusznościowych daje sądom swobodę przy rozstrzyganiu o zwrocie kosztów procesu. Reguła zawarta w art. 102 k.p.c. podlega dyskrejonalnej ocenie sędziowskiej. O nieobciążeniu strony przegrywającej kosztami procesu sąd orzeka na podstawie okoliczności konkretnej sprawy zasługujących na miano wyjątkowych. Artykuł 102 k.p.c. nie konkretyzuje pojęcia „wypadków szczególnie uzasadnionych”, dlatego ustalenie, czy w sprawie zachodzi taki wypadek zależy od oceny sądu, ocena ta musi jednak uwzględniać wszystkie okoliczności, które mogą mieć wpływ na jej podjęcie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 sierpnia 2010 roku, I CZ 51/2010, LEX nr 737252).

Do okoliczności branych pod uwagę przez sąd przy ocenie przesłanek zastosowania omawianego przepisu można zaliczyć nie tylko te związane

z przedmiotem sporu (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 września 1973 r., I CZ 122/73, OSNC 1974, nr 5, poz. 98), a zwłaszcza jego precedensowym charakterem (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 sierpnia 1973 r., I PR 188/73, (...) 1973, nr 12,

s. 413) oraz samym przebiegiem procesu, w szczególności gdy przegrywający spór prowadzi proces w sposób niełojalny, dążąc do przewlekłości postępowania i zwiększenia jego kosztów (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 grudnia 1973 r., II CZ 210/73, LEX nr 7366), ale także dotyczące stanu majątkowego i sytuacji życiowej strony.

W doktrynie wyrażany jest przy tym pogląd, że sama sytuacja ekonomiczna strony przegrywającej, nawet bardzo niekorzystna, nie stanowi podstawy zwolnienia

z mocy art. 102 k.p.c. od obowiązku zwrotu kosztów przeciwnikowi, chyba że na rzecz tej strony przemawiają dalsze szczególne okoliczności, które same mogłyby być niewystarczające, ale łącznie ze wspomnianą trudną sytuacją finansową wyczerpują znamiona wypadku szczególnie uzasadnionego w rozumieniu powołanego przepisu (J. Bodio, J. Domendecki, A. Jakubecki, O. Marcewicz, P. Telenga, M.P. Wójcik: Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz, Oficyna, 2008, wyd. III).

Ponadto nie jest obowiązkiem sądu odstępowanie od zasady zwrotu kosztów

z mocy z art. 102 k.p.c., jeśli nie dopatry się w sprawie przesłanek zastosowania tego przepisu. Sposób skorzystania z omawianej normy prawnej jest bowiem suwerennym uprawnieniem jurysdykcyjnym sądu orzekającego i od jego oceny należy przesądzić, czy wystąpił szczególnie uzasadniony wypadek, który przemawia za odstąpieniem, a jeśli tak, to w jakim zakresie, od reguły obciążania kosztami procesu strony przegrywającej spór (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 8 listopada 2001 r., II UKN 581/00, LEX nr 567859 i z dnia 19 maja 2006 r., III CK 221/05, LEX nr 439151, postanowienie z dnia 11 lutego 2010 r., I CZ 112/09, opubl. Legalis). Ingerencja w to uprawnienie, w ramach rozpoznawania środka zaskarżenia od rozstrzygnięcia

o kosztach procesu, może być usprawiedliwiona w razie stwierdzenia, że dokonana

w zaskarżonym orzeczeniu ocena jest dowolna lub oczywiście pozbawiona uzasadnionych podstaw (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 23 maja 2012r.,

III CZ 20/12, opubl.: Legalis, postanowienie Sądu Najwyższego z 14 maja 2013r.,

I PK 13/13, opubl.: Legalis).

Przenosząc powyższe rozważania na płaszczyznę rozpoznawanej sprawy należy stwierdzić, że w dacie wydania rozstrzygnięcia o kosztach Sądowi Rejonowemu znana była wyłącznie sytuacja materialna pozwanego aktualna w dacie złożenia wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych (14.10.2015r.) na podstawie złożonego oświadczenia o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania.

Co zostało już wyżej stwierdzone, sama sytuacja ekonomiczna strony przegrywającej, nawet bardzo niekorzystna, nie stanowi podstawy zwolnienia, na podstawie art. 102 k.p.c., od obowiązku zwrotu kosztów przeciwnikowi, chyba że na rzecz tej strony przemawiają dalsze szczególne okoliczności, które same mogłyby być niewystarczające, lecz łącznie z trudną sytuacją ekonomiczną wyczerpują znamiona wypadku szczególnie uzasadnionego.

Mając powyższe na uwadze i nie znajdując podstaw do wzruszenia z urzędu zaskarżonego orzeczenia, Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z art. 99 k.p.c. art. 391 § 1 k.p.c.

Zasądzoną kwotę stanowi wynagrodzenia pełnomocnika powódki będącego radcą prawnym, które zostało określone na podstawie § 2 pkt 3 w związku z § 10 ust.

1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r.

w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r. poz. 1804).